

א) וינחם לא: ויש"ן,
ב) ופי עשה זה חכמה
עיון ערך ספק, ז"ל ולא
א) אהרן: זה מתי"ם,
ד) חולין פ"ה, ט"ז ב"ק מ"ג,
ו) חולין ט"ז,
ז) חולין ט"ז,
ח) וינחם לא,
ט) וינחם לא.

תורה אור השלם

1 וכן תעשה להחמיר
וכן תעשה להחמיר
וכן תעשה לכל אבדת
אזיך אשר האבד מפניו
ומצאתה לא תובל
להתעלם: דברים כב ג
2 יגיד עליו רעו מקנה
אף על עולו: איוב לו לו
3 שלח תשלח את האם
ואת הבנים תשח לך
למען ייטב לך והארבה
ימים: דברים כב ז
4 לא תשא את אהיך
בלבבך הוכח תוכיח את
עמיתך ולא תשא עליו
קריאתו י"ט
5 כי תראה חמור שאיך
רביץ תחת משאו והחלץ
מעצב לו עוב תעוב עמו:
שמות כב ה'
6 לא תראה את
חמור אהיך או שורו
פגלים בדרך והתעלמת
מהם הקם תקים עמו:
דברים כב ד

הנהגות הגר"א

א) נמי ופינ רועי בין
הכרמים י"ג פ"ט פ"ט
כ"ד"ק ופי"ט ועמ"ש רבני
נ"מ"ט סי' רמ"א סי"ק ה':

רבינו חננאל

איסטרא. אמר רבה אמר
קרא לכל אבדת אחיך
לרבות אבדת קרקע: קתני
וישא רועים בדרך אינה
אבדה הא רצים בדרך
ורועים בכרמים אבדה
היא. וקתני סיפא אבדה
בכרמים הרי זו אבדה
הא רועים אינה אבדה
קשיא וישא אסיפא. ופיקח
רבה הכי רצה חכמה
כלפי השדה אבדה היא
חייב להחזיר. רצה ופניה
כלפי המרינה אינה אבדה.
ורעה בדרך ואפי' רועה
ככרמים אינה אבדה
אבל יש בה אבדות
קרקע שאוכלת המורות
ומפסדת הכרם והאי דהני
רצה בין הכרמים הריה
אבדה באבדות גופה
כי בריצה מכין אותה
ומורת הכרם ועושין בה
חבורות והו' פי' מסתקבא
כי סיקוב זה לשון חכמה
הוא. (ב) והא דתניא
ורעה בכרמים אינה אבדה
בכרמי כותי' אבדת קרקע
ליכא דהא קרקע כותים
הוא. אבדת גופה ליכא
דהא רועים מעט מעט
והולוכם בניחותא ואין
סיקוב. השב אפי' ק'

א) לילי ד' מ' ע"ז נ"ד
רעיו נגי' הא' דלמתי' ע"ס
משום דמסקי' ל' למלתא.

אלו מציאות פרק שני בבא מציאה

אסרטיא. לרך כנוסה לרצים: שטופין ונאין. לשדה חצירי:
אמר רבא לנל אבידה גו'. מילתא באפייה נפשיה היא דלמנה רבא
צבי מדרשא: מאי למימרא. ומיפוק ליה משום עומרין שיטין ככלל
אבידה דלמו לפרטא דשה ושלמה ולמה לי לכל לרצוניה: רועה

HebrewBooks.org © Moznanim Publishers. No commercial use allowed.

באסרטיא ופרה רצה בין הכרמים הרי זו
אבדה פלית בצד גדר קרדום בצד גדר
ופרה רועה בין וא' הכרמים אין זו אבדה
ג' ימים זה אחר זה הרי זו אבדה יראה
מים ששוטפין ובאין הרי זה גודר בפניהם
אמר רבא לכל אבדת אחיך ילרבות
אבדת קרקע א"ל רב חנינה הרבא תניא
דכמייע לך ראה מים ששוטפין ובאין הרי
זה גודר בפניהם א"ל אי משום הא לא
אי דאיכא עומרין מאי למימרא לא צריכא
דאית בה עומרין דצריכי לארעא מהו
דתימא בין דצריכי לארעא כי גופה דארעא
דמיין קמ"ל: מצא חמור ופרה [וכו']:

אין לי אלא לביתו לגינתו
מינטרא אמאי לעולם דמינטרא והא קמ"ל דלא בעינן דעת בעלים וכדו'
דעת בעלים לחיין מהשבת אבדה שהתורה ריבתה השבות הרבה
זימנא תשלח תרי זמני א"ל שלח אפי' מאה פעמים משמע תשלח את לי אלא לדבר הרשות:
מצוה מגין ת"ל תשלח מ"מ א"ל ההוא מדרבנן לרבא ואימא הוכח הדא זימנא תוכיח תרי זמני א"ל
הוכח אפי' ק' פעמים משמע תוכיח אין לי אלא הרב לתלמיד תלמיד לרב מגין ת"ל הוכח תוכיח
מ"מ עוב תעוב עמו אין לי אלא בעליו עמו שאין בעליו עמו מגין ת"ל עוב תעוב מ"מ הקם תקים
עמו אין לי אלא בעליו עמו שאין בעליו עמו מגין ת"ל הקם תקים מ"מ ולמה ליה למכתב פריקה
ולמה ליה למיכתב טעינה צריכי דאי כתב רחמנא פריקה הוה אמינא משום דאיכא צער בעלי
חיים ואיכא חסרון כים אבל טעינה דלאו צער בעלי חיים איכא ולא חסרון כים איכא אלא
ואי אשמעינן טעינה משום דבשכר אבל פריקה דבאנן אימא לא צריכא ולר"ש דאמר אף טעינה
בהנם מאי איכא למימר לר"ש לא מסיימי קראי למה לי למכתב הני תרתי ולמה לי למכתב
אבדה צריכי דאי כתב רחמנא הני תרתי משום דצערא דמרה איתא צערא דידה איתא אבל
אבדה דצערא דמרה איתא וצערא דידה ליתא אימא לא ואי אשמעינן אבדה משום דליתא למרה בהרה

לא

קורדום בצד גדר. פירשתי לעיל (כה: סד"ה ואם נטל):
למה לי למכתב רחמנא פריקה בו'. אין לפרש למה לי
דכתב כוליה קרא דפריקה או דטעינה דא"כ הכי
קאמר אי אשמעינן טעינה דבשכר הא משמע לקמן (דף נב.)
דטעינה לא הוי בשכר אלא משום
דנכתב פריקה ועוד דלא שייכא
הך צריכותא אלא לקמן אלא י"ל
למה לי לכתב רחמנא יתורא דמרבין
אין בעליו עמו דפריקה ולמה לי
דכתב דטעינה:

רבי שמעון לא מסיימי קראי.
תימא דלקמן (דף נב.) משמע
דקרא דנופלים בדרך לא מסיים
לר"ש דהוי דטעינה דטעוניהו עלייהו
משמע ואי לא כתב אלא חד הוה
מוקמי ליה דפריקה אכל קרא דרובין
תחת משאו לא משמע לכ"ע אלא
דפריקה וכשנכתבו שניהם ע"כ גם
לר"ש קרא דנופלים בדרך הוי
דטעינה וא"כ לר"ש לא יכתוב אלא
חד יתורא לאין בעליו עמו דקרא
דנופלים בדרך וי"ל דרובין תחת
משאו נמי לא מסיים לר"ש דלפטר
למשמע דטעינה דע"י שאין הרבה
בני אדם לטעון מוכזב המשוו על
הזהמה ורובצת ולקמן לא אכטריך
למימר דלא מסיימי אלא אקרא
דנופלים בדרך והא דפריך לקמן (דף
נב:) והא ודלתא דפריקה הוה דכתיב
לא הוי אלא אליבא דרבנן דלר"ש
מלי למהו דטעינה:

מוסף רש"י

אין לי אלא לביתו.
השב השנה מעליפת
ממשע. לגינתו ולהורבתו
מגין. דקמי ליה למונא
בשנתו לגינתו דבעלים
(ב"ק נ"ג.) הכל צריכין
דעת בעלים. גונג וגחל
או אחר מהצדנה שומרין
שהחזיר צריך להודיע
לבעלים ואם לא הודיע
חייב המחזיר בלתיחזק
(שם.) שלח אפילו מאה
פעמים משמע. שלח
לגונג משמע ורבי דמשלח
לכרי הוא דלתיא אין לי.
לדריך שלוח אלא לדבר
השמות. לדברי מצוה. כגון
קו יולדת ותיבת מנוע
(חולין קמ"א.)

רבינו חננאל (תבשר)
פעמים תשיבם אפי'
לגינתו ולהורבתו דיו. אמר
ר"א הכל צריכין דעת
[בעלים] חזין מהושבת
אבדה (לבעלים) שהוי
ירבתה החזרה בה השבות
הרבה. וכן שלח תשלח את
האם חייב לשלחה אפי'
ק' פעמים ואפי' צריך לה
לדבר מצוה כגון טהרת
מזרוע ורובצת בו אפי'
הכי חייב לשלחה האם
וכן דין הוכח תוכיח אפי'
ק' פעמים ואפי' תלמיד
לרב. וכן עוב תעוב
וכן הקם תקים בין בעליו
עמו בין אין בעליו עמו

עין משפט

קבא א ב מיי פט"ו
מהל' אבידה הלה
ב ה סגנ עשין עד טושי"ע
ח"מ קי' רס טעף"ט:
קבא ג ד מיי"ט שם פ"יא
הלה כ סגנ שם
טושי"ע ח"מ קי' רנט טעף"
ט:
קבא ה ו ז ח מיי פט"ו
שם הל' ג ד סגנ שם
טושי"ע ח"מ קי' רפא
טעף"ב:
קבא ט י מיי"ט שם פ"יא
הל' ד טו סגנ שם
טושי"ע ח"מ קי' רסו טעף"
ה:
קבא כ מיי"ט פ"ד מהל'
בגינה הל' י ועין
בהשגות ובמ"מ ופ"א
מהל' גיולה הל' ח סגנ
עשין ע"א טושי"ע ח"מ קי'
שם טעף"ה:
קבא לד מיי"ט פ"יא מהל'
אבידה הל' טו סגנ
עשין עד טושי"ע ח"מ קי'
רסו טעף"ה:
קבא נ מיי"ט פ"יא מהל'
שמהיה הל' ה סגנ
עשין ע"א טושי"ע ח"מ קי'
לכ"ט טעף"ה:
קבא ס מיי"ט שם הל' יט:
קבא ז טו מיי"ט מהל'
דעות הל' ז סגנ
עשין י"א:
קבא ח צ מיי"ט פ"יא מהל'
רואה הל' ח סגנ
עשין פ"א טושי"ע ח"מ קי'
רעט טעף"ו:

מוסף רש"י

אין לי אלא לביתו.
השב השנה מעליפת
ממשע. לגינתו ולהורבתו
מגין. דקמי ליה למונא
בשנתו לגינתו דבעלים
(ב"ק נ"ג.) הכל צריכין
דעת בעלים. גונג וגחל
או אחר מהצדנה שומרין
שהחזיר צריך להודיע
לבעלים ואם לא הודיע
חייב המחזיר בלתיחזק
(שם.) שלח אפילו מאה
פעמים משמע. שלח
לגונג משמע ורבי דמשלח
לכרי הוא דלתיא אין לי.
לדריך שלוח אלא לדבר
השמות. לדברי מצוה. כגון
קו יולדת ותיבת מנוע
(חולין קמ"א.)

רבינו חננאל (תבשר)
פעמים תשיבם אפי'
לגינתו ולהורבתו דיו. אמר
ר"א הכל צריכין דעת
[בעלים] חזין מהושבת
אבדה (לבעלים) שהוי
ירבתה החזרה בה השבות
הרבה. וכן שלח תשלח את
האם חייב לשלחה אפי'
ק' פעמים ואפי' צריך לה
לדבר מצוה כגון טהרת
מזרוע ורובצת בו אפי'
הכי חייב לשלחה האם
וכן דין הוכח תוכיח אפי'
ק' פעמים ואפי' תלמיד
לרב. וכן עוב תעוב
וכן הקם תקים בין בעליו
עמו בין אין בעליו עמו